

Regeling van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van PM, nr. PM, houdende regels met betrekking tot het verstrekken van een specifieke uitkering ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning die het voorkomen van vertragingen in de voorfase van de woningbouw en de totstandkoming van integrale woonzorgvisies voor het realiseren van betaalbare woningen voor aandachtsgroepen tot doel hebben (Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw tweede tranche)

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op de artikelen 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet juncto artikel 4:23, derde lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

Artikel 1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *aandachtsgroepen*: statushouders, arbeidsmigranten, dak- en thuislozen, mensen met sociale en/of medische urgentie, mensen die uitstromen uit een intramurale (zorg)instelling, studenten, woonwagengewoners en ouderen.
- b. *betaalbare woning*:
 - 1°. sociale huurwoning: huurwoning met een aanvangshuurprijs onder de grens als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag;
 - 2°. huurwoning voor middenhuur: huurwoning met een aanvangshuurprijs van ten minste het bedrag, bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag, en in 2020 ten hoogste € 1.000, of, indien er voor een geliberaliseerde woning voor middenhuur als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel j, van het Besluit ruimtelijke ordening in de gemeentelijke verordening ten hoogste een aanvangshuurprijs is bepaald die lager is dan € 1.000, ten hoogste dat bedrag. De in de vorige zin bedoelde bovengrens van € 1.000 wordt met ingang van elk kalenderjaar gewijzigd met het percentage waarmee het bedrag, bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag wordt gewijzigd; of
 - 3°. betaalbare koopwoning: koopwoning met een koopprijs van ten hoogste de kostengrens voor woningen zonder energiebesparende voorzieningen, bedoeld in de voorwaarden en normen voor de onder auspiciën van de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen ontwikkelde Nationale Hypotheek Garantie;
- c. *minister*: Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

Artikel 2. Specifieke uitkering

De minister verstrekt op aanvraag van gedeputeerde staten een specifieke uitkering aan de provincie voor de financiering van de bundeling van flexibele inzet van expertise en capaciteit die met name in de gemeentelijke organisatie en in beperkte mate in de provinciale organisatie worden ingezet ter bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw en de totstandkoming van integrale woonzorgvisies voor het realiseren van betaalbare woningen voor aandachtsgroepen, door middel van het bieden van ondersteuning en expertise ten behoeve van:

- a. de vergunningverlening van woningbouwprojecten;
- b. de totstandkoming van lokale en/of regionale integrale woonzorgvisies en het realiseren van betaalbare woningen met passende zorg en ondersteuning voor aandachtsgroepen;
- c. het uitwerken van een woningbouwproject of herstructureringsproject;
- d. het sluiten van anterieure overeenkomsten met marktpartijen; of
- e. het opstellen van een bestemmingsplan en het doorlopen van de bijbehorende procedure.

Artikel 3. Uitkeringsplafond

1. Het subsidieplafond voor aanvragen op grond van artikel 2 bedraagt in het kalenderjaar 2022 € 40.000.000.

2. Specifieke uitkeringen worden per aanvraagtijdvak toegekend op basis van de evenredige verdeling naar woningbouwopgave. De specifieke uitkering voor de provincies wordt gebaseerd op de meeste recente woningbouwopgave cijfers van ABF.
3. De voorlopige specifieke uitkering bedraagt (op basis van cijfers ABF cijfers oktober 2021) in 2022 voor de provincies, bedragen ex BTW :
 - a. Drenthe: €430.000
 - b. Flevoland: €1.356.312
 - c. Friesland: €586.203
 - d. Gelderland: €3.635.990
 - e. Groningen: €632.180
 - f. Limburg: €704.976
 - g. Noord-Brabant: €5.003.797
 - h. Noord-Holland: €7.655.120
 - i. Overijssel: €1.593.859
 - j. Utrecht: €3.551.700
 - k. Zeeland: €430.000,00 en
 - l. Zuid-Holland: € 8.819.863
4. De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor BTW dat is verschuldigd over kosten voor de activiteiten in eerste lid voor zover het bedrag van de BTW in aanmerking komt voor compensatie op grond van de Wet op het BTW-compensatiefonds.

Artikel 4. De aanvraag

1. De aanvraag wordt uiterlijk 1 december 2022 schriftelijk ingediend door gedeputeerde staten.
2. Een aanvraag bevat minimaal het volgende:
 - a. een voorlopige lijst met een inschatting welke woningbouw- of herstructureringsprojecten een bijdrage zullen ontvangen vanuit deze regeling. Daarbij wordt aangegeven: de benodigde inzet, de naam van de gemeente, het verwachte aantal woningen en indicatief aangeven hoeveel hiervan betaalbare woningen zijn.
 - b. een voorlopige lijst van regio's die aan de slag gaan met het opstellen van lokale of regionale integrale woonzorgvisies en een bijdrage kunnen verwachten uit deze regeling, en daaruit volgende globale inschatting van betaalbare woningen voor aandachtsgroepen;
 - c. de verwachte begin- en einddatum van de inzet zoals bedoeld in artikelen 2 en 4, tweede lid, onder a.

Artikel 5. Verplichtingen

1. De provincie besteedt de specifieke uitkering volledig uiterlijk op 31 december 2024 aan de activiteiten waarvoor deze is verstrekt.
2. Indien de volledige besteding van de specifieke uitkering voor de datum, genoemd in het eerste lid, niet mogelijk is, kan de minister die termijn op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de ontvanger eenmaal met ten hoogste een jaar verlengen.
3. De provincie voorziet zelf in een financiële bijdrage van ten minste 50% van de kosten van de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt en mag maximaal de helft van deze 50% doorberekenen richting andere medeoverheden;
4. Aan een uitkering kunnen nadere verplichtingen worden verbonden.

Artikel 6. Informatievoorziening na uitkering

1. Gedeputeerde staten informeren de minister op verzoek over de voortgang van de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt.
2. Gedeputeerde staten verlenen op verzoek van de minister medewerking en verstrekken op

verzoek van de minister informatie ten behoeve van de voortgang en evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt.

Artikel 7. Verantwoording en terugvordering

1. Gedeputeerde staten leggen verantwoording af over de besteding van de specifieke uitkering op de wijze bepaald in artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet.
2. Indien uit de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet, blijkt dat de specifieke uitkering niet volledig of onrechtmatig is besteed, kan de uitkering ter hoogte van het niet of onrechtmatig bestede deel door de minister worden teruggevorderd. De minister doet binnen een jaar na ontvangst van de verantwoordingsinformatie mededeling van de terugvordering aan gedeputeerde staten.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 9. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw tweede tranche.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Hugo de Jonge

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Aanleiding en probleemanalyse

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zet via de Nationale Woon- en Bouwagenda, het programma Woningbouw, het programma 'Een thuis voor iedereen en het programma Leefbaarheid en Veiligheid in op het versterken van de samenwerking met de medeoverheden met als doel het versnellen van de woningbouw en een veilige en betaalbare woonomgeving voor iedereen met passende zorg en ondersteuning. De afgelopen periode is er vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties al ingezet op het versterken van de samenwerking met de medeoverheden met als doel het versnellen van de woningbouw. Gezamenlijk is gewerkt aan het sneller opharden van de zachte plancapaciteit naar concrete woningbouwprojecten en vergunningverlening zodat de woningbouw kan starten. Het gaat hier bijvoorbeeld om de vergunningverlening van woningbouwprojecten, het uitwerken van een woningbouwproject, het sluiten van anterieure overeenkomsten met marktpartijen of het opstellen van een bestemmingsplan en het doorlopen van de bijbehorende procedure. Provincies hebben hierin de rol als schakel tussen enerzijds de afspraken met het Rijk over plancapaciteit en anderzijds het opharden van de plancapaciteit met gemeenten. Het inrichten van de regeling flexibele inzet ondersteuning woningbouw tweede tranche (ook wel flexpools genoemd) om vertragingen in woningbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen te voorkomen, is ter ondersteuning van deze programma's.

Met deze regeling stelt het Rijk provincies in de gelegenheid om onder andere gemeenten en regio's met een flexibele inzet van capaciteit en expertise te ondersteunen in de planvorming en vergunningverlening van woningbouw- en herstructureringsprojecten en gebiedsontwikkelingen. Daarmee wordt beoogd om de snelheid te bevorderen in de voorfase van woningbouwprojecten, bestaande uit zowel binnenstedelijke, transformatie- als herstructureringsprojecten, waarmee woningen worden toegevoegd aan de voorraad.

Ook voorziet de regeling in de mogelijkheid om flexibele inzet van capaciteit in te zetten voor het ontwikkelen en lokaal dan wel regionaal afstemmen van integrale woonzorgvisies voor aandachtsgroepen met als resultaat betaalbare huisvesting voor deze groepen met passende zorg en ondersteuning. De integrale woonzorgvisies krijgen een regionale of lokale reikwijdte. Door de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne, en de toenemende inflatie is het toekomstperspectief van woningmarktpartijen onzekerder geworden waardoor er een vertraging in het aantal afgegeven bouwvergunningen optreedt en/of projecten voor de huisvesting van aandachtsgroepen moeizaam van de grond komen.¹ Planvorming kost bijvoorbeeld meer tijd omdat de marktomstandigheden zijn veranderd, waardoor de financiële doorrekening van projecten geactualiseerd moet worden. Tevens vereist de ontwikkeling van integrale woonzorgvisies goede afstemming met woningcorporaties, zorgpartijen, cliëntorganisaties en andere relevante maatschappelijke organisaties .

1.1 Voorkomen van vertraging in de voorfase

Vertraging in de planvorming en vergunningverlening kan leiden tot minder opdrachten bij marktpartijen, waardoor de woningbouwproductie verder terug kan lopen. Dit wordt duidelijk als we kijken naar de vorige economische crisis (2008–2012). Deze heeft geleid tot een grote krimp van de bouwsector. Dit had tot gevolg dat de woningbouwproductie tussen 2008 en 2014 bijna gehalveerd werd (van circa 80 naar 45 duizend woningen per jaar). Het huidige historisch hoge woningtekort wordt onder andere veroorzaakt door de terugval van de bouwproductie tijdens de vorige crisis. Gezien het hoge woningtekort is het nog onwenselijker dat een nieuwe economische terugval wederom leidt tot een grote terugval in de bouwproductie. Om dit te voorkomen, is het van belang dat de gemeenten door kunnen gaan met de voorbereiding van woningbouwprojecten (planvorming) en met de vergunningverlening. Er waren al problemen bij, met name, middelgrote en kleine gemeenten met de capaciteit en expertise die benodigd is voor de planvorming en

¹ Eerste ervaringsfeiten bouw tijdens corona, Economisch Instituut voor de Bouw (2020).

vergunningverlening van woningbouwprojecten. De recente ontwikkelingen zorgen daarbovenop voor extra werkzaamheden en nieuwe complicaties.

De voorbereidende werkzaamheden om tot woningbouw te komen zijn divers en complex. Deze bestaan onder andere uit het uitwerken van mobiliteitsplannen, het opstellen van grondexploitaties, het opstellen van een bestemmingsplan, het voeren van onderhandelingen met marktpartijen en de juridische afwikkeling van de vergunningverlening. Gemeenten, met name middelgrote en kleine, hebben slechts beperkte capaciteit om uitvoering te geven aan deze werkzaamheden. Daarnaast ontbreekt het in sommige gemeenten aan de expertise om complexe woningbouwprojecten van de grond te krijgen en zijn de middelen om externe expertise in te huren beperkt. Om de gevolgen van de recentelijke ontwikkeling op de woningbouw zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat gemeenten voldoende kennis en expertise hebben om de planvorming en vergunningverlening in deze uitdagende omstandigheden op peil te houden.

Naast vertraging in de voorfase van woningbouw, is het op de huidige, krappe woningmarkt met name voor kwetsbare groepen uitdagend om een woonplek te vinden. Het programma 'Een thuis voor iedereen' heeft als doel om juist voor deze zogeheten aandachtsgroepen te zorgen voor voldoende betaalbare en geschikte woningen met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. Om dit doel te realiseren maken rijk, provincies, gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties afspraken over bouw, toewijzing en ondersteuning. Een van deze afspraken betreft het opstellen van lokale of regionale integrale woon-zorgvisies voor alle gemeenten om te komen tot de gewenste woningbouwprogrammering voor de huisvesting van aandachtsgroepen met passende zorg en ondersteuning. Het gaat hierbij om het maken van analyses en berekeningen om deze visies op te stellen, het betrekken van de relevante betrokken organisaties zoals zorgpartijen en cliëntenorganisaties bij de totstandkoming van deze visie en de doorvertaling naar lokale prestatieafspraken met onder andere woningcorporaties en het doorlopen van ambtelijke en bestuurlijke processen. En juist bij deze opgave ontbreekt het bij medeoverheden aan de gewenste personele capaciteit en expertise om deze taak op te pakken en uit te voeren. De ontwikkeling en lokale dan wel regionale afstemming van integrale woonzorgvisies vereist immers goede afstemming met corporaties, zorgpartijen, cliëntorganisaties en andere relevante maatschappelijke organisaties. Deze regionale samenwerking is een belangrijk uitgangspunt van het programma 'Een thuis voor iedereen'.

Naast deze regeling gericht op uitbreiding van personele capaciteit en expertise voorziet het programma 'Een thuis voor iedereen' in een brede ondersteuningsstructuur voor gemeenten, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties om de doelen van het programma gezamenlijk ten uitvoer te brengen. Deze ondersteuningsstructuur behelst een online kennis- en expertisecentrum, een kennis- en innovatieprogramma voor voorlopende regio's en overige gemeenten en een nader op te richten expertteam.

Met de onderhavige specifieke uitkering worden provincies in staat gesteld om op een flexibele wijze extra expertise bij medeoverheden en de eigen organisatie in te zetten. De flexibele inzet betekent dat provincies en medeoverheden bijvoorbeeld een flexpool kunnen oprichten waarin medewerkers op inhoud tijdelijk worden ingezet op actuele opgaven, in programma's en projecten in meerdere gemeenten.

Datzelfde geldt voor samenwerking met adviesbureaus. Ook met adviesbureaus kunnen afspraken gemaakt worden over de inzet van adviseurs die projectmatig en tijdelijk kunnen worden ingezet in de organisatie van de provincie of bij de medeoverheden om concrete knelpunten op te lossen.

Provincies en andere medeoverheden kunnen de aangevraagde middelen daarnaast benutten voor tijdelijke personele versterking binnen hun eigen organisatie. Daarbij kan de focus zowel op het tijdelijk vergroten van de capaciteit van een organisatie als op het gericht inzetten van specifieke expertise. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om expertises zoals verkeerskundigen die gemeenten ondersteunen bij het uitwerken van het mobiliteitsprofiel, planeconomen die de financieel-economische doorrekeningen van woningbouwprojecten opstellen of verifiëren, juristen die nodig zijn om de vergunningverlening af te handelen en/of projectleiders en beleidsmakers die het proces begeleiden om te komen tot integrale woonzorgvisies op regionaal of lokaal niveau.

1.2 Doorontwikkeling Flexpools

De afgelopen jaren is er in diverse provincies ervaring opgedaan met de flexibele inzet van expertise en capaciteit en de vorige regeling flexpools (Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw). In deze provincies is er voor gemeenten de mogelijkheid om bij de provincie een aanvraag te doen voor de inzet van externe expertise en capaciteit bij concrete woningbouwprojecten. Inmiddels is er een tussenevaluatie uitgevoerd naar de eerste bevindingen van de regeling flexpools. Hieruit blijkt dat er nog steeds behoefte is aan extra capaciteit om woningbouwprojecten te versnellen, maar het is, bij voortzetting, wel nodig om een aantal aanscherpingen door te voeren. Zie voor een nadere duiding van en toelichting over deze activiteiten de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.

De regeling blijft provincies relatief veel vrijheid bieden in de wijze hoe de middelen mogen worden besteed. Dit betekent echter niet dat de inzet vrijblijvend is. Door het indienen van een aanvraag accepteren provincies de verantwoordelijkheid om zich in te zetten voor het bespoedigen van de voorfase en vergunningverlening van woningbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen en het ontwikkelen van integrale woonzorgvisies. Deze inzet richt zich op het behalen van concrete resultaten door gerichte (tijdelijke) versterkingen van capaciteit of expertise bij medeoverheden. We verwachten dat provincies zich in zullen spannen om regionale of provinciale flexpools op te zetten. Bestuurlijke overleggen en de woondeals zullen vervolgens worden gebruikt om over de voortgang van de uitvoering te praten.

Indien er binnen een provincie projecten zijn die een bijdrage ontvangen vanuit de woningbouwimpuls² is het van belang dat deze projecten ook tijdig tot uitvoering komen. De middelen die met de specifieke uitkering de provincie toekomen kunnen dan ook ingezet worden om deze tijdige realisatie te borgen.

2. De hoogte van de uitkering

Voor de uitkeringen is 80 mln. euro (incl. btw) gereserveerd. De middelen zijn beschikbaar in de jaren 2022 (40 miljoen) en 2024 (40 miljoen). De woningbouwopgave is niet in elke provincie gelijk, daarom worden de beschikbare middelen verdeeld over de provincies op basis van de woningbouwopgave. De woningbouwopgave wordt bepaald op basis van de door de minister in het kader van de in de meest actuele staat van de woningmarkt gepubliceerde cijfers over het tekort aan woningen. Daarbij is minimale uitkering van 0,5 mln. euro (incl. BTW) per provincie gehanteerd.

3. Inhoud van de regeling

Met deze regeling wordt het mogelijk dat provincies een aanvraag indienen voor een bijdrage van het Rijk om de flexibele inzet van expertise en capaciteit aan gemeenten mogelijk te maken. De inzet van de middelen kan bijvoorbeeld gericht zijn op het opzetten van een vaste pool van adviseurs door de regio of provincie. Deze adviseurs kunnen vervolgens worden uitgeleend aan gemeenten of ze werken ten behoeve van de gehele regio of provincie. Een andere vorm waarop dit vormgegeven kan worden is door gemeenten zelf capaciteit en expertise bijvoorbeeld voor de regio in te laten huren waarbij de provincie de kosten geheel of gedeeltelijk voor haar rekening neemt.

In de regeling is bepaald dat de middelen dienen te worden ingezet ter bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw door middel van het bieden van ondersteuning en expertise ten behoeve van een van de volgende processen:

- a. de vergunningverlening van woningbouwprojecten;
- b. de totstandkoming van integrale woonzorgvisies en het realiseren van betaalbare woningen voor aandachtsgroepen;
- c. het uitwerken van een woningbouwproject of herstructureringsproject;
- d. het sluiten van anterieure overeenkomsten met marktpartijen; of
- e. het opstellen van een bestemmingsplan en het doorlopen van de bijbehorende procedure.

² Er wordt hiermee gerefereerd aan een andere specifieke uitkering, de woningbouwimpuls. Gemeenten kunnen een specifieke uitkering aanvragen op grond van het Besluit Woningbouwimpuls 2020 (Stb. 2020, 141).

3.1 Verantwoording en terugvordering

Ten minste één keer per jaar rapporteert de provincie in de jaarrekening conform de Financiële-verhoudingswet over de rechtmatigheid van bestedingen waarvoor een specifieke uitkering is verstrekt (via de SiSa-verantwoording).

Indien uit de verantwoordingsinformatie blijkt dat de uitkering niet volledig is besteed aan de activiteiten waarvoor deze is verstrekt dan kan de minister (dat deel van) de toegekende specifieke uitkering terugvorderen. Indien blijkt dat de middelen onrechtmatig zijn besteed zal de minister deze altijd terugvorderen.

De minister doet binnen een jaar na ontvangst van de verantwoordingsinformatie mededeling van de terugvordering aan de provincie.

In het geval dat een provincie financiële middelen van de specifieke uitkering aan een gemeente ter beschikking stelt of onderdelen van een project voor een gemeente betaalt, zal die gemeente aan de provincie moeten aantonen dat het geld aan de activiteiten is besteed zoals voorgeschreven in deze regeling of dat die activiteiten daadwerkelijk zijn uitgevoerd. De provincie legt verantwoording af aan de minister.

3.2 BTW

De activiteiten waarvoor de uitkering wordt verstrekt kunnen activiteiten zijn waarover de provincie BTW verschuldigd is. Dat zal grotendeels het geval zijn, gezien de aard van flexpools waarbij geldt dat expertise en capaciteit door de provincie extern worden ingehuurd.

De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor de over de activiteiten verschuldigde BTW. De BTW-component wordt gestort in het BTW-Compensatiefonds van het ministerie van Financiën. Er is gerekend met dat twee derde van de beschikbare middelen aan BTW-plichtige activiteiten besteed wordt. Provincies kunnen op grond van de relevante wet- en regelgeving een beroep doen op terugontvangst van de betaalde BTW-componenten.

3.3 Staatssteun en aanbesteding

Afhankelijk van de gekozen vorm waarin provincies de gemeenten ondersteunen met flexibele inzet van expertise en capaciteit is het mogelijk dat er sprake is van aanbestedingsplichtige activiteiten. Dit is met name het geval indien er gewerkt wordt met externe inhuur in plaats van het vullen van een pool met ambtelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de provincies en de gemeenten, net als in hun reguliere werkzaamheden, verantwoordelijk voor het voldoen aan de voorschriften rondom staatssteun. De provincie is zelf verantwoordelijk voor het correct toepassen van deze Europese regels en de uitwerking in de Aanbestedingswet 2012, omdat de provincies bij de onderhavige uitkering zelf kiezen op welke wijze ze de inzet van extra mankracht vormgeven. Dan is deze vormgeving nog onvoldoende bepaald om op het niveau van de rijksoverheid een toets uit te voeren.

3.4 Administratieve lasten

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk

PM

4. Geconsulteerde partijen

PM

5. Evaluatie en monitoring

Deze regeling betreft een uitkering voor minimaal twee keer aan provincies met als doel het bevorderen van de snelheid in de voorfase van woningbouwprojecten en biedt ondersteuning bij personele capaciteit voor het opstellen en lokaal/regionaal afstemmen van integrale woonzorgvisies met daaruit volgende huisvesting voor aandachtsgroepen. Gezien dit karakter en de looptijd zal er eventueel enkel een evalueatie plaatsvinden, maar het is ook mogelijk dat er informatie over de voortgang wordt opgevraagd voor de monitoring. De tussentijdse monitoring richt zich op

kerngegevens als aantallen projecten die geholpen zijn en het aantal woningen dat daarmee gemoed is. Deze informatie wordt gebruikt bij bestuurlijke overleggen tussen het Rijk en provincie om de voortgang te bespreken en eventueel bij te sturen. Daarnaast zal in de reguliere overleggen tussen Rijk en provincie aandacht worden besteed aan de voortgang van de capaciteitsondersteuning. In de evaluatie wordt naar de doelmatigheid en effectiviteit van het instrument gekeken. Voor de doelmatigheid zal er worden gekeken naar het bereik van de regeling (aantal projecten dat bereikt wordt, type knelpunten dat opgepakt wordt). De evaluatie van de effectiviteit richt zich op de resultaten: zijn de gesignaleerde knelpunten opgelost en op welke wijze heeft de regeling daaraan bijgedragen.

II. Artikelsgewijs

Artikel 2. Specifieke uitkering

In het eerste lid van artikel 2 is geregeld voor welke activiteiten de specifieke uitkering wordt verstrekt. De uitkering moet worden besteed aan de flexibele inzet van expertise en capaciteit. Het karakter van de flexpools is dat a) een ambtelijke flexpool wordt opgericht waarin medewerkers op inhoud tijdelijk aanvullend optreden in programma's en projecten bij meerdere medeoverheden of b) adviseurs van een adviesbureau die projectmatig en tijdelijk wordt ingezet in de organisatie van de provincie of bij de medeoverheden om concrete knelpunten op te lossen. Daarnaast is het ook mogelijk dat er ambtenaren in dienst worden genomen, die werkzaamheden gaan verrichten waarvoor de specifieke uitkering kan worden ingezet.

De werkzaamheden die vergoed mogen worden uit de uitkering dienen volledig te bestaan uit het bevorderen van de snelheid in de voorfase van woningbouwprojecten (incl. transformatie en herstructurering) en het opstellen en lokaal/regionaal afstemmen van integrale woonzorgvisies ten behoeve van de huisvesting van aandachtsgroepen. Het gaat nadrukkelijk niet om reguliere activiteiten van medeoverheden, zoals het opstellen van een woonvisie, vormgeven van de woondeals, en de monitoring van reguliere woningbouwafspraken. Dat kan door middel van het bieden van ondersteuning en expertise ten behoeve van één of meer van de volgende vijf activiteiten:

a) de vergunningverlening van woningbouw- of herstructureringsprojecten. De vergunningverlening is een complex juridisch traject. Vanuit de regeling kan er specifieke (juridische) expertise worden ingehuurd. Daarnaast kan het zijn dat een gemeente een bepaalde periode een piek in aanvragen ziet aankomen. Inzet van de regeling kan dan vertraging voorkomen door tijdelijk de capaciteit te vergroten.

b) projecten gericht voor ondersteuning bij de totstandkoming van integrale woonzorgvisies en het realiseren van betaalbare woningen voor aandachtsgroepen met passende zorg en ondersteuning. De woonzorgvisies maken helder wat mensen uit de aandachtsgroepen nodig hebben aan zowel huisvesting als aan zorg en ondersteuning en welke omgeving passend is. Deze opgaven worden zo goed als mogelijk gekwantificeerd. De woonzorgvisies vormen de basis voor gemeenten om op lokaal niveau bindende wederkerige afspraken te maken met woningcorporaties, particuliere verhuurders, zorgaanbieders/zorgkantoren en andere partijen. In 2023 werken alle gemeenten integrale woonzorgvisies uit met een coördinerende rol van provincies in het regionale afstemmingsproces.

c) het uitwerken van een woningbouwproject of herstructureringsproject. De uitwerking van een woningbouw- of herstructureringsproject vraagt expertises op vele vlakken. Bijvoorbeeld verkeerskundig, financieel en organisatorisch. Het formuleren van randvoorwaarden, overleg met inwoners, stedenbouwkundige inpassing, klimaatadaptatie, parkeeroplossingen en mobiliteitsknelpunten zijn enkele aspecten die uitgewerkt moeten worden. Daarnaast moet er een grondexploitatie of businesscase worden opgezet. Niet elke gemeente heeft evenveel ervaring met het uitwerken van (grote) woningbouwprojecten, waardoor de benodigde expertise beperkt aanwezig is binnen het ambtelijk apparaat. Deze regeling stelt gemeenten in de gelegenheid om specifieke expertises in te huren zoals een verkeerskundige, planeconoom of projectleider.

d) het sluiten van anterieure overeenkomsten met marktpartijen. Een belangrijk element in de voorfase is de anterieure overeenkomst waarin privaatrechtelijke afspraken worden gemaakt

tussen gemeenten en private partijen die betrokken zijn bij woningbouw- of herstructureringsprojecten. De regeling kan ingezet worden voor het inhuren van expertise bij deze onderhandelingen.

e) het opstellen van een bestemmingsplan en het doorlopen van de bijbehorende procedure. Het bestemmingsplan is de basis voor het verlenen van de omgevingsvergunning en daarom is het van belang dat deze worden vastgesteld. Het vaststellen van een bestemmingsplan kent vele stappen waaronder inspraakprocedures en het bepalen van de impact op de bestaande omgeving.

Artikel 3. Uitkeringsplafond

In het vierde lid zijn de bedragen vastgesteld die de provincies ontvangen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de meeste actuele ABF woningbouwopgave cijfers (woningbouwopgave t/m 2030). Op basis hiervan wordt het uitkeringsbedrag per provincie bepaald. In 2024 worden nieuwe cijfers gebruikt voor het bepalen van de verdeling tussen de provincies.

In het vierde lid is geregeld dat specifieke uitkering niet wordt verstrekt voor de verschuldigde BTW. Zoals in paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de toelichting is omschreven wordt de BTW-component gestort in het BTW Compensatiefonds van het Ministerie van Financiën. Gemeenten kunnen op grond van de relevante wet- en regelgeving een beroep doen op teruggave van de betaalde BTW-componenten.

In 2024 zal een vergelijkbare tranche openen met een verwacht subsidieplafond van €40.000.000. De regeling wordt dan aangepast, en op basis van de dan meest recent ABF woningbouwopgavecijfers zal een verdeling gemaakt worden voor de provincies.

Artikel 4. De aanvraag

Er dient een schriftelijke aanvraag te worden gedaan bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door gedeputeerde staten uiterlijk 1 december 2022. De aanvraag dient een omschrijving te omvatten van de activiteiten waaraan gedeputeerde staten voornemens is de uitkering te besteden. Zo dient de provincie een voorlopige lijst voor woningbouw- of herstructureringsprojecten op te stellen als bijlage in het aanvraagformulier. Het gaat hierom een inschatting hoeveel en welke projecten de provincie de komende periode verwacht. Periodiek zal gevraagd worden om deze lijst bij te werken. De voorlopige lijst is nadrukkelijk niet gekoppeld aan de bijdrage die de provincie ontvangt, maar bedoeld om de komende jaren inzicht te krijgen welke projecten een bijdrage hebben ontvangen vanuit de flexpoolmiddelen.

De voorlopige lijst van regio's die aan de slag gaan met het opstellen van lokale of regionale integrale woonzorgvisies is bedoeld om een inschatting te krijgen welke regio's de provincie in beeld heeft om een bijdrage aan te verstrekken.

De inzet van de middelen kan besproken worden in (bestuurlijke) overleggen tussen het Ministerie van BZK en provincies. Als de aanvraag niet is ingediend door gedeputeerde staten of als de omschreven activiteiten geen activiteiten zijn als bedoeld in artikel 2, eerste lid, dan wordt de aanvraag niet in behandeling genomen op grond van artikel 4:5, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvrager zal dan de gelegenheid krijgen om binnen een gestelde termijn de aanvraag aan te vullen of te wijzigen. Ter ondersteuning wordt een format waarin alle gevraagde onderdelen staan, beschikbaar gesteld aan provincies, die provincies moeten gebruiken voor de indiening van de aanvraag. De aanvraag om een specifieke uitkering kan tot uiterlijk 1 december 2022 worden ingediend.

Artikel 5. Verplichtingen

In dit artikel zijn verplichtingen van een provincie geregeld die een specifieke uitkering ontvangt. In de beschikking worden nadere eisen gesteld over de specifieke verplichting per tranche. De specifieke uitkering dient op grond van het eerste lid volledig besteed te zijn uiterlijk op 31 december 2024. De bestedingstermijn is geregeld om te zorgen dat provincies inzetten op snelle en effectieve oplossingen voor het huidige probleem in de voorfase van bouwprojecten.

In het tweede lid is een uitstelmogelijkheid geregeld voor de situatie dat de volledige besteding uiterlijk op 31 december 2024 niet mogelijk is. De termijn kan dan op schriftelijk en gemotiveerd verzoek eenmaal met ten hoogste een jaar worden verlengd.

Met het Ministerie van Financiën is afgesproken dat 50% cofinanciering de norm is en dat voor deze regeling 50% cofinanciering benodigd is. Om de kosten tussen medeoverheden te verdelen en ervoor te zorgen dat er gemeenschappelijk eigenaarschap is voor projecten stellen wij de eis dat provincies minimaal 50% van de vereiste cofinanciering voor hun rekening nemen, De provincie kan dus maximaal 50% van de vereiste cofinanciering door leggen aan medeoverheden. De Minister kan bepalen aan deze uitkering nadere verplichtingen te verbinden indien omstandigheden hier aanleiding toe geven.

Artikel 6. Informatievoorziening na uitkering

Dit artikel bevat de grondslag voor het verstrekken van informatie door provincies ten behoeve van evaluatie van de regeling. De evaluatie is nader toegelicht in hoofdstuk 5 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 7. Verantwoording en terugvordering

De verantwoording over en de eventuele terugvordering van de specifieke uitkering zijn nader toegelicht in paragraaf 3.1 van het algemeen deel van de toelichting.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

H.M. de Jonge